

Skřivani už jen v Shakespearovi

Zmatkaři, z. s., Dobronín / František Zborník

Stálíci na amatérské divadelní scéně je bezesporu divadelní soubor Zmatkaři z Dobronína. Na letošní Třeštské divadelní jaro přivezli telefonickou teatronovelu Skřivani už jen v Shakespearovi. Text, výrazné osobnosti českého amatérského divadla, Františka Zborníka, psal sám život. Inspirací a volnou předlohou hry autorovi byla Julie Hrušková, statečná žena, a její skutečný životní osud. V období po druhé světové válce velmi riskovala, když převáděla přes hranice občany ČSR prchající do americké vojenské zóny v Rakousku. Přes všechnu nepřízeň té doby prožila velmi silný milostný vztah. Zamilovala se do seržanta americké armády. Všehoschopná STB však na ni prostřednictvím agenta, jak už to bývalo - z okruhu jejích blízkých, připravila léčku. Následně pak byla zatčena a odsouzena k mnoha letům vězení.

Autor František Zborník tento příběh předkládá skrze investigativní práci redaktora bulvárního plátku, pátrajícího po ztraceném dopisu, který nebyl nikdy doručen. Metody redaktorova postupu zahrnují široký arzenál manipulace, přetvářky, lži i nátlaku na křehké city. Příběh nás telefonickými rozhovory redaktora Lotra či Bureše /dle potřeby/ s Kornélií, vnučkou Julie a pisatelkou hledaného dopisu, převádí ze současnosti do příběhu lásky a zrady po druhé světové válce a zase zpět. Ve shodě s režisérem Ladislavem Valešem, laskavý autor ještě připsal postavu, Scénická poznámka. Tato postava posloužila nejen jako posunovač místa času a děje, ale také jako rekvizitář a kulisák.

Hned na úvod si Zmatkaři diváka pěkně humorně načali obhajobou postavy Scénická poznámka (Ondřej Novotný) a promítnutím černobílého snímku z dílny maďarské kinematografie v hlavní roli s Ferenzem Múvésztekem (František Kunst). A pak už se odehrával režisérský koncert dvou dějových linií zinscenovaných přehledně v časové i příběhové rovině. Příběhy seržanta Franka, východňára Žiga, redaktora Lotra a emigrantky Julie i vnučky Kornelky si nijak nekonkurovaly. Divák se přesně orientoval, kde je kde, a kdo je kdo. Jen nepatrnou změnou v kostýmu a hlavně skvělou hereckou prací se Vladimír A. Mátl doslova jako lusknutím prstu převtěloval z postavy do postavy. Tereška Fialová se svými ženskými postavami také naložila s talentem, elánem a expresí sobě vlastní. Za obě ženy divákům zhmotnila jejich příběh, který ač začal v letech těsně poválečných, stále zasahuje další a další generace. Jaké to je zjistit, že ten, který vás houpal na kolenou a dodával pocit, že jste středem všeho vesmíru, je lidská bestie? A kolik takových ještě bylo a je?

Silné téma obtížnosti vyrovnání se s naší minulostí, stejně jako se společenským alibismem, v hledišti způsobilo nejednu husí kůži divákovu. Hlediště zasažené věrohodností všeho, co se odehrálo, nešetřilo dlouhým potleskem.

Alena Veliká

** Pokud byste se chtěli o životě Julie Hruškové dozvědět více, celý její příběh je zpracován na www.pametnaroda.cz.*